

Déli Hírlap

Terjesztőség és kiadóhivatal: Timișoara, Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-lé) 4. Telefonszám: Reggeltől este kilenc óráig 252, délután 10 vagy 2-42. Egyes szám ára: 4 lei, Bukarestben 5 lei, Magyarországon 20 fillér, Ausztriában 20 garas, Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában 1 Čk. Hirdetések díjszabás szerint.

GAZDASÁGPOLITIKAI
NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DE

Előfizetési árak: Temesváron és vidéken házhoz kézbesítve havonként 60 lei, negyedévre 160 lei, félévre 300 lei, egész évre 600 lei. — Külföldön havonként 90 lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei, postai kézbesítéssel együtt. Állami tisztviselők és nyugdíjasok 20% kedvezményt élveznek.

1928 / PÉNTEK / FEBRUÁR 3

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 27. SZÁM

Forgácsok

Örömmel téves értelmezését adták a kolozsvári naubirosag előtt a magyarok az erdélyi vallásháborúknak. Sokkal akarták igazolni az antiszemitizmus kilengéseket és erdélyi zsidóüldözések létjogosultságát. Erdély történelmi múltjának meghamisítása ez a célkitűzés a tényeknek. Erdély mindegyik koron klasszikus hazája volt minden vallásnak, minden hitfelekezettel. A magyar módja szerint imádhatta istenét a más országokban hitük miatt üldözöttek szerető és megértő otthonra vártak Erdélyben. Ha voltak vallásháborúk, úgy azok éppen a szabadsággyakorlat érdekében folytak és a vér is ömlött ezért a nemes eszméért, hogy az azért áztatta a földet, mert a vért kellett horeolni. És a vér a hiába festette pirosra a büszkén felé tornyosuló bércet hónap. Amikor Európaszerte a konzervatív szellem elnyomni és elfojtani igyekezett minden modern szellemet, Erdély törvényhozása minden államot megelőzve megőrizte a vallásszabadságot. Ha a kolozsvári védők csak egy kissé lapozták volna Erdély múlt történelmének aranylapjait, könnyen meggyőződhetek volna erről az igazságról. A múlt vallásszabadsága és a jelen zsidóellenes kilengései közötti összehasonlítás nem lelket gyönyörködtető. Kérjük a védők többi érveiről? Hogy a zsidók bűn lerombolni a zsidó templomokat? Hogy a zsinagógák a konspirációk védőhelyei? Hogy a románság elnyomják a zsidók? Nem. Ezekre a vádaskodásokra egy vesztegetni való szavunk sincsen.

A jó közigazgatás alapfeltétele, hogy gyors, pontos és megbízható legyen. A közigazgatási szervek tartják a közvetlen érintkezést a lakossággal és ezért fontos, hogy ezek a szervek az illető helyen divó nyelvet beszéljék. Ez az elv nem mindig és nem mindenütt érvényesült. Innen származnak azután a különféle panaszok, valódi és vélt sérelmek, melyeknek legnagyobb része egy csapásra megszűnne, ha a tisztviselő tolmácsok, közvetlenül érintkezhetnének a lakosokkal. Fakultatív módon ez az elv a legtöbb helyen érvényesül nálunk is,

de ezt az elvet kötelezővé kellene tenni. Nem sérti az állam presztízsét, sőt az állam érdekében van. Belátták ezt Csehszlovákiában is, ahol Pozsony város tanácsa legutóbb kimondta, hogy minden városi tisztviselő igazolni tartozik szolgálatbalépése alkalmával magyar nyelvtudását. Eddig az volt a gyakorlat, hogy az államnyelven kívül a tisztviselőnek vagy magyarul vagy németül is kellett tudniok. Pozsony város tanácsát bizonyára az a

felismerése a helyzetnek vezette, hogy a város lakossága még ma is legnagyobb részben magyar és a város tisztviselői azért vannak, hogy ezeknek a magyar lakosoknak ügyes-bajos dolgait is elintézzék. Amint az adózás tekintetében nem tesznek közöttük különbséget és a magyaroknak éppen úgy, vagy talán még fokozottabb mértékben kell hozzájárulniok a közterhek viseléséhez, mint akár a németeknek, akár a fótoknak, csak igaz-

ságos, hogy nyelvüket is respektálják. Természetesnek tartjuk, hogy minden köztisztviselőtől megköveteljük az államnyelv tudását. Nem nehéz egy lépéssel tovább menni és törvényben kötelezni a tisztviselőt, hogy megtanulja azt a nyelvet is, melyen intéznie kell azoknak a polgároknak ügyeit, akiknek adója szintén hozzájárul ahhoz, hogy megélhetését biztosító fizetését megkapja. A pozsonyi példa megérdemli az utána.

Új választások árán hajlandó csak az ellenzék együttműködni a liberálisokkal

Bukarest, február 2.

A Brătianu kormány helyzete az ellenzék erőteljes támadásai következtében nem javult. A miniszterelnök állítólag a legközelebbi jövőben újabb ajánlatot készülni tenni a nemzeti parasztpártnak az együttműködésre vonatkozólag, de előrelátható, hogy ennek a lépésnek sem lesz sikere.

Maniu és pártja feltétlenül ragaszkodnak ahhoz, hogy a parlamentet oszlassák föl, irjanak ki új választásokat és ezek eredménye alapján lehet csak szó arról, hogy az ellenzék koncentrációs kormányt alakítson a liberálisokkal.

Brătianu Vintila tegnap délután audiencián jelent meg a régens tanács előtt, amelyet tájékoztatott a legutóbbi politikai eseményekről és a jövő kilátásairól.

A kormány mindent elkövet, hogy helyzetét megszilárdítsa és ezért mindenképpen szeretné a külföldi kölcsön ügyét mielőbb tető alá juttatni. Monet, a Blaire pénzcsoporthoz tartozó képviselője tegnap Bukarestből visszautazott Párisba és magával vitte a román kormányának a kölcsönre vonatkozó ellenjavaslatait. A pénzcsoporthoz néhány napon belül várják és kormánypárti körök biztosra veszik, hogy sikerülni fog a hatvan millió dolláros kölcsönt rövidesen tető alá juttatni. Közben

perfektuálták a belföldi kölcsönt, amelyből négyszáz milliót már ki is fizettek az államvasutak belföldi tartozásaira.

Titulescu külügyminiszter utjárt a kormány szintén eredményt vár. A külügyminiszter tegnap délután tizenkét órakor utazott el Rómából Párisba és onnan Németországba készülni. A berlini sajtó részletesen foglalkozik Titulescu várt látogatásával. Miután Stresemann német külügyminiszter rövidesen külföldre utazik, Titulescu látogatását a jövő hét elejére várják.

Amennyiben a román külügyminiszter hosszabb időt töltene Párisban, úgy berlini látogatását el kellene halasztani márciusra, amikor Stresemann visszatér az országba.

Titulescu tárgyalásai a német külügyminiszterrel rendkívül nagy fontossággal bírnak, mert szeretné Stresemann meggyőzni az optánsperben a román álláspont támogatására. Szüksége volna a német támogatásra a szentgotthardi fegyvercsempészség ügyében is. A kislántant megbízásából Genfben tegnap nyújtották át a Népszövetség titkárságának azt a jegyzéket, amelyben kéri, hogy az ügyet a márciusi ülésük napirendjére tűzzék.

A kamara tegnap délutáni ülésén Beller Hans aradmegyei német képviselő szólalt föl és kérte a mezőgazdasági adók fizetésének a megkönnyítését. Több lényegtelen felszólalás után az elnök jelentette, hogy miután Brediceanu Kajuszt Rio-de Janeiroi követé neveztek ki,

mandátumáról leköszönt és helyébe a nemzeti parasztpárt listáján szereplő Popescu Grigorei proklamálják képviselőnek Szörény megyében.

A bejelentést a kamara tapssal fogadta. Ezután folytatták a pénzügyminiszterium átszervezésére vonatkozó javaslat tárgyalását. Ma d g e a r u szerint a javaslatot felületesen készítették elő, mert az nélküli az összműködés lehetőségét az állam különböző reszterjei között. Szerinte a jelenlegi törvényjavaslatot a tisztviselői fizetések rendezése követi, holott ennek éppen megfordítva kellett volna történnie. Végül kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el. A szenátus nem tartott ülést.

CSÖKKENTIK A RAJNAI CSAPATOK LÉTSZÁMÁT. Párisból jelentik: Az Echo de Paris szerint Briand azt a javaslatot terjeszti a nagykövetségi konferencia elé, hogy a rajnai megszálló csapatok létszámát tízezer fővel csökkentésük.

A LAKÓK ORSZÁGOS TILTAKOZÓ GYÜLÉSE. Bukarestből jelentik: A lakók országos szövetsége tegnap táviratilag kérte az összes vidéki szervezeteit, hogy a vasárnap és hétfőn Bukarestben megtartandó országos tiltakozó gyűlésre küldjék el a meghívóleveleiket. Temesvárról négyen vesznek részt a bukaresti nagygyűlésen.

AZ OROSZOK AKNAKKAL ZÁRTÁK EL A KRIMI KIKÖTŐKET. Konstantinápolyból jelentik: Az angol követ arról értesítette a török tengerészeti hatóságokat, hogy az oroszok a jelentősebb krimi kikötőket aknákkal zárták el. Több török lap szerint Dél-oroszországban forradalom tört ki.

Elsőrangú különlegességi férfidivatüzlet

Alapítva 1863.

Alapítva 1863

WEISMAYR Temesvár, Belváros

Frakkingek, gallérok és kézelők, mellények, sálak, harisnyák, zoknik, nyakendők, zsebkendők, keztyűk, nadrágtartók, harisnyatartók, kézelő- és ingmellgombok. Jateleinóraláncok. Gazdag választék! :: Olcsó árak!

Kié a színház?

Temesvár, február 2.

Alábbi politikamentes soraimat az intelligens ifjuságnak ajánlom.

Radu Urlatianu.

A Curentul egyik legutóbbi számában Crainic Nichifor a kolozsvári Ady-ünnepséggel kapcsolatban a következő sorokkal méltatta a nagy költő hatását:

A kolozsvári intellektuelek meghatottan emlékeztek meg róla születésének ötvenedik évfordulóján. A kolozsvári intellektuelek — magyarok és románok e lelkes ünnepe két faj, mely ezer évig volt ellentétben egymással, kilékölt egy nagy költőre való emlékezésben. Megtörtént a csoda, amelyet nem tudott életre kelteni sem az anyagi érdekeket képviselő alkudozás, sem pedig a két szembenálló tábor politikusaiknak programja. Ime a szolidaritás ereje, amelyet talán csak évszázadok múlva fog megérteni a román politika: a lelkesedés tüzeben magával ragadó és testvériesülést létrehozó művészet. Higyjétek el, kedves magyar kollégáim, Ady Endre a miénk is. Nagyon szeretnők, ha a fiatal román intellektuel szavain át, aki veletek együtt megemlékezett a nagy elhunytól, megértették a mi hódolatunkat is és hódolatát mindazoknak, akik meghajlanak a művészet isteni teremtő ereje előtt.

Azon gondolkodom, vajjon mit irt volna kollégám a temesvári színházról. Magáéva tette volna-e Franyó Zoltán barátja véleményét, vagy pedig Grigore Ion, értékes kartársa állásfoglalását.

En megértem egy Franyó barátom erős hangú, sőt némelykor bántó iróniáját, mint Grigore Ion kartársam erőteljes választát. Az első nem tudja megbocsítani azoknak a hálátlanságát, akik követ dobtak rá, amikor vissza akarta adni a magyar színház életerejét, megértem a művészi alkotás lázában elgáncsolt ember forrongó szenvedélyeit, a másik pedig a nemrég multban a románok fejére szakadt bántódást és méltatlanságot. Egyik részről az elgáncsolt ember elkeseredése, a másik részről pedig a reváns alkalmával élő ember. Közöttük áll a regáti (nem fontos, hogy Crainic a neve, vagy másként hívják), fölöttük pedig az új színház, magasan fent mindenek felett, hogy ne érhesse a muló és jelentéktelen szenvedélyek szennyje.

Megértem mind a kettőt, mert egyiket sem lehet megérteni.

Elsősorban nem fontos az, hogy a színházat ki építi. Az sem fontos, hogy kié a színház. Csak az bír jelentőséggel, hogy mit csinálnak abban a színházban. Vajjon Franyó szívesebben látna-e egy magyar, német vagy akár román operett társulatot, amely fájdalomosan nivóttan előadásokat produkál, amilyenekben már volt részünk mindenféle színiigazgatótól származásra való tekintet nélkül, vajjon ő, a finomodott izlésű intellektuel, szívesebben tansolna-e zerkovitziadáknak, mint a kolozsvári vagy bukaresti operára együttesének? Mi ne ismernők a színiigazgatókat? Nem követtünk-e el már elég hibát eddig, amikor mindig csak a színiigazgató nevét firtattuk a helyett, hogy előadásait néztük volna.

Arra a kérdésre, hogy kié a színház, nagyon egyszerű a felelet. A művészeté. Az új színházban csak az igaz művészetnek volna helye. Mellekes, hogy ki közvetíti azt részünkre. A színház itt, ahol a három nemzetiség körülbelül egyforma számban él, nem lehet sem magyar, sem román, sem német, hanem csak jó színház valamennyi nemzetiség részére.

Azt hiszem jó, hogyha újra elolvassuk Crainic sorait. Az ókirályságbeliek a dolgok természeténél fogva sokkal megértőbbek, mert mindig szabadok voltak és csak hírből ismerik a politikai üldözések korszakát.

Akadályozzuk meg egyesült erővel, hogy a színház az üzleti érdekeket hajhászó igazgatók szabad prédája legyen, akik hol egyik, hol másik kultúra álarcá alatt alkalmat adnak a többi nemzetiségeknek, hogy nevensenek e kiadós művészeti kereskedelmen és iparon. Határozzuk el mindnyájan, hogy megőrizzük e város kulturnívóját és megmentjük a színházat, az irodalom és művészet e magasztos templomát a profanizálástól.

Ne kérdezzük azt, hogy milyen nyelven játszanak a színházban csak azt nézzük, hogy milyen kulturmunkát végeznek. Legyen a színház a művészet hajléka és legyen mindnyájunké. És miután te vagy a leghivatottabb ebben a kérdésben nyilatkozni, Franyó barátom, nem felejtethed el, hogy mi ketten a legönzetlenebb lelkesedéssel igyekeztünk megvetni az általad vezetett színház alapját. Ha elgáncsoltak, gondolj arra is, hogy kik gáncsoltak el és ne változtasd meg annak a kőnek az irányát, amellyel most vissza akarsz dobni. Az a kő az én közelemben és az enyéimék mellett hull

lott le — szappan formájában. Be kell imerned, hogy az enyéimék és én ezt nem érdemeltük meg.

Helyet adtunk Urlatianu sorainak, mert szándékai becsületesek és tiszták. Ebben a szándékban egyik vagyunk vele. Ki kell üzni a művészet szentélyéből a lelketlen kufárokat és meg kell őriznünk a színházat nemes hivatása számára. Különösen itt, ahol egy színház van, amely ezért fokozottan a művelődés és csak a nemes szórakozás otthona lehet. Bármennyire egyik legyünk is azonban ebben a fel fogásban, a szándék keresztülvitelével nem értünk egyet. A kultúra nemzetköziségének elismerése mellett sem paradoxszen, hogy a nemzeti kulturák erősödésével vagy gyengülésével erősödik vagy gyengül az általános, a nemzetközi kultúra, mely végeredményben ezen kimondottan nemzeti szellemi kincsek egyetemes tárháza. Minden kulturának éltetője és életfeltétele a nyelv. Ezért kell minden nemzetnek megadni a maga nyelvén játszó színházat és éppen azért, mert Temesvárott csaknem egyforma arányban laknak a különböző nemzetiségek, van parancsoló szükség arra, hogy román, magyar és német önálló színház is legyen. A testvériesülést Temesvárott nem az egynyelvű, hanem a háromnyelvű színház szolgálja, melyet a más-más anyanyelvű emberek — kölcsönösen látogatnak.

Három ország

csendőrsége keresett egy katonaszökevényt, akit tegnap sikerült a temesvári pályaudvaron elfogni

Temesvár, február 1.

Mayer Rudolf iparosnak a Szabadfalui-uton levő házába nemrég beállított egy huszonkét évesnek látszó fiatalember, aki Rosenberg Lajosnak mutatkozott be és ilyen névre szóló piros igazolványt is mutatott fel. Elmondta, hogy a maga, felesége és nővére részére szeretné kibérelni Mayerék kiadandó hónapos szobáját. Az árra nézve hamarosan megegyeztek és a három lakó be is költözött a lakásba. Nem volt semmi baj velük. A mult héten aztán egy napon, amikor Mayer Rudolf munkában volt, a feleségének pedig a városban akadt dolga, hazatérve

az állítólagos Rosenbergnek és a két nőnek nyoma veszett. Velük együtt tűnt el azonban Mayerék lakásáról egy huszezer lei értékű hegedű, egy óra, óralánc, több gyűrű, ágynemű, ruhaféle összesen hetvenezer lei értékben.

Azonnal feljelentést tettek az illetékes szakállházai csendőrségnél, amelynek részéről Lucea Vukó őrmester kezdte meg a nyomozást. Csakhamar megállapította, hogy Rosenberg Temesvárra szökött és erről értesítette a temesvári rendőrprefekturát, melynek részéről Guntu Athanasz rendőrigazgató és Plank Frigyes detektívőnök kezdték meg detektívjeikkel a városban a nyomozást.

A kutatás eredménnyel is járt, mert a személyleírás alapján a józsefvárosi pályaudvaron éppen abban a pillanatban sikerült az állítólagos Rosenberget elfogni, amikor el akart a városból utazni. Hamarosan kiderült róla, hogy igazi neve Szarvas Lajos,

huszonhárom esztendő, cipészsegéd, aki a mult év júniusában a kisenevi harmincadik tüzérezredtől, ahol szolgált, megszökött. A két nőről, akik vele laktak a Szabadfalui-uton, azt állítja, hogy azok egyike a felesége, a másik a huga, azonban nem akarja tudni, hogy jelenleg hol tartózkodnak. Kihallgatása során beismerte, hogy még 1926-ban, mielőtt bevonult a katonasághoz, Temesvárott több lopást és betörést követett el. A katonaságnál nem jól érezte magát és azért egy szép napon civilruhát szerzett, Kisev egyik félreeső utcájában éjszaka átöltözött és a katonaruhát az utcán hagyva megszökött. Egyenesen Temesvárra jött, ahol lopásokat és betöréseket követett el, azonban nem emlékszik, hogy mely utcákban. A betörések során hamis igazolványok is kerültek a kezébe és azokat használta is azóta, mert a katonaság miatt nem akart sehoh a saját nevével szerepelni.

Temesváron kívül azonban járt a környékbeli falvakban is, ahol szintén számos lopást követett el. Átrándult Magyarországra és Jugoszláviába is. Mindkét országban több betörést követett el és aztán visszaszökött Temesvárra.

Az elfogott Szarvas Lajost a temesvári rendőrség kiadta a szakállházai csendőrségnek, hogy az a környékbeli falvakban minden viselt dolgát kiderítse. Ennek megtörténte után visszahozták Temesvárra és itteni lopásait és betöréseit állapítják meg pontosan. A vizsgálat befejezése után átadják az ügyészségnek. Szarvas Lajost a polgári bíróság által történendő elítélteése után átadják a katonai hatóságoknak.

Megigérték a mészárosoknak a husárok revízióját

Temesvár, február 2.

Megirtuk annak idején, hogy a hentesek és mészárosok a várostól a husárok felemelését kérték. Kérelmükre azt a választ kapták, hogy a város tanácsa a kérdést tanulmányozni fogja. A husárpárosok azt hitték, hogy kérsüket februárra érvényes makszimalis árak megállapításánál figyelembe veszik. Az állandó választmány azonban azon a véleményen volt, hogy az élőállatok jelenlegi ára nem teszi indokolttá a husárok felemelését. A husárok februárra változatlanul hagyták meg, csupán a zsír árát emelték fel kilónként négy leiel.

Ebben az ügyben tegnap Olariu János a husárpárosok társulatának elnöke, Piszik Sándor és Kovács Sándor hentesmesterek, Vetrányi Viktor dr. ipartestületi ügyész és Petcu György ipartestületi titkár küldöttségileg mentek a városházára, ahol előbb Hajdu Frigyes dr. polgármesterhelyettesel, majd Georgevici Lucian dr. főpolgármesterrel beszéltek. Előadták, hogy a jelenlegi makszimalis árak mellett lehetetlen dolgozni és kérték az árak revidálását. Georgevici Lucian dr. főpolgármester válaszában kijelentette, hogy a város tíz napon belül két próbavágást végeztet és amennyiben ezek alapján a husárok felemelése indokoltnak mutatkozik, ez még február közepe előtt megtörténik.

Eladó

közel a Petőfi-csárdához 3 hold föld, 1 hold föld épülettel, 9 hold föld épületekkel, 3 ház hely minden elfogadható áron elcserélhető bármely városrészen levő családi házzal.

Ruschill-utca 3.

Dr. Sugár féle szálló.

(341)

UNIVERSALA BANK

R.-T.

Alapítók: 60,000.000 lei

Elérési és haláleseti, kifizetési, valamint születési biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett két orvosi vizsgálat nélkül

100.000 L.-től 500.000 L.-ig terjedő összegig.

Az UNIVERSALA BANK régóta áll fenn!

Vizsgálja meg meglevő kötvényét! Használtsa össze a feltételeket! Pénzét csak garanciaképes intézetnél helyezze el! Megbízhatatlan egyénnel ne álljon szóba! Részvénytársasági alapon működik! Kifizetés pont san három hó múlva! Életbiztosítások elértés és halálesetre szólnak. Kihazasági biztosítások hat hó múlva teljes érvényűek. Születési biztosítások kilenc hó múlva teljes érvényűek. Belépési díjak korra és nemre való tekintet nélkül 1170— lei.

Minden egyes biztosítási ágazatban a kifizetések mindenkor Temesváron történnek.

Vezérigazgatók. Temes-Torontál részére Temesvár, Str. Eugen de Savoya 6

Kérjen prospektust! Vidéki Igazgatók tevékenek! Helyi képviselőket keresünk!

Megnyilt az utazás Kanadába!

Akiknek Kanadába szöki, kész utlevelük van, február 3-tól 7-ig megkaphatják a kanadai bevándorlási vizumot Temesvárott.

A CANADIAN PACIFIC

ügynökség néi,

Józsefv., Begahalsor 24, (a Bcgaparton)

Telefon: 11-8.

Az első csoport február 8-án indul.

Eső után köpenyeg

Amikor a pénzügyi törvény összeütközésbe kerül a való élettel – Birói eljárás befejezése előtt is lehet árverezni

Temesvár, február 2.

Páratlanul érdekes döntés foglalkoztatja most a temesvári jogászöröket, mely egy temesvári pénzügyigazgató által eszközölt foglalással áll kapcsolatban. Maga ez a tény is igazolja, hogy a jelenleg érvényben levő pénzügyi törvények sok előnyük mellett is fogyatékosak és szükségesnek mutatkozik azok gyors kiegészítése. Az eset a következő:

Eibenschütz Zsigmond temesvári magánzó felesége ellen a temesvári pénzügyigazgatóság közegei útján adótartozás fejében végrehajtást vezetett és ez alkalommal lefoglalta a férfi tulajdonát képező ingóságokat.

A foglalás ellen Eibenschütz Zsigmond először a pénzügyigazgatóság elterjesztéssel élt és hangsúlyozta, hogy abban az esetben is, ha a felesége tartoznék a kincstárnak, az ő tulajdonát képező butorokat és ingóságokat nem lehet lefoglalni és azoknak a foglalás alól való feloldását érte.

A pénzügyigazgatóság az előterjesztést elutasította, sőt már az árverést is kifizette január harmincegyedikére.

Eibenschütz Zsigmond a pénzügyigazgatóság elutasító határozata ellen a temesvári törvényszékhez felebbezett, amelynek Athanasiu-Farhescu dr. tanácsa foglalkozott az ügygel. A tárgyalás során Eibenschütz jogi képviselője felvetette azt a kérdést, hogy a pénzügyigazgatóság igazolja elsősorban azt, hogy milyen címen eszközölte a foglalást, mert ügyfele nem tartozik a kincstárnak. Nem tudja, hogy adó vagy büntetés miatt eszközölték-e a végrehajtást.

A pénzügyigazgatóság azonban a tárgyaláson nem tudta igazolni azt, hogy milyen jogcímen eszközölték a foglalást, sem pedig a tartozás összegeit.

Erre a pénzügyigazgatóság kérte, hogy amíg bizonyítékait előterjeszti, a törvényszék halassza el a tárgyalást. Ebben Eibenschütznék is beleegyeztek, de kérték, hogy a törvényszék függessze fel a végrehajtást, amíg is inkább, mert a kincstár már árverést is tűzött ki. A törvényszék tanácskozára vonult vissza és a tanács tagjai között véleményeltérés támadt. Az egyik tagja arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a végrehajtást nem lehet felfüggeszteni, mert ilyesmit a pénzügyi törvények nem írnak elő, a tanács másik tagja viszont a felfüggesztés mellett volt

és ama nézetének adott kifejezést, ha a sajtótörvény nem intézkedik a felfüggesztésről, akkor az általános törvény érvényes, jelen esetben a polgári perrendtartást, amely kifejezetten megengedi analog esetekben a végrehajtás felfüggesztését. A véleményeltérés miatt a tárgyalást elnapolták. Két nap

ra rá a Lambrino táblabíróval kiegészített hármastanács foglalkozott az ügygel és úgy döntött, hogy a végrehajtást nem függeszti fel. Amennyiben a későbbi tárgyalások során beigazolást nyerne, hogy a pénzügyigazgatóság követelése nem áll fenn, vagy pedig a lefoglalt ingóságok nem az asszony, hanem a férfi tulajdonát képezik és azokat

a pénzügyigazgatóság követelésének fedezésére elárvereztette volna, úgy a félnek jogában áll kártérítési pert indítani a temesvári pénzügyigazgatóság, illetve a kincstár ellen.

A törvényszék még ezen a héten érdeklődik az igényperrel. Az árverést a temesvári pénzügyigazgatóság nem tartotta meg és ebben az esetben tisztára N e d e a n u pénzügyigazgató előzékenységén mulott, hogy egy még birói ítélettel nem tisztázott ügyben árverést tartsanak.

Hulla a szemétben

Lelkeflen anya borzalmas bűne

Temesvár, február 2.

Tegnap reggel, amikor a józsefvárosi szeméthordó kocsik visszatértek a Gyárvárosban levő városi szemétle rakodó telepre, az egyik szeméthordó kocsiból kiüresedett szemét között egy eeseesemő hulláját találták. A leletről azonnal értesítették a gyárvárosi rendőrséget, valamint Bontila János dr. gyárvárosi kerületi orvost. Az orvosnak csak azt sikerült megállapítani, hogy a koraszülött férfinem-

hez tartozó, tizenhét centiméter hosszú és már erősen kifejlődött embrió volt. A kis hullát a gyárvárosi temetőbe szállították, ahol még tegnap délután elföldelték. Az esetről jelentést tettek a temesvári ügyészségnek. Az ügyészség utasította a józsefvárosi rendőrséget, hogy nyomozzon a bestiális anya után, aki valamilyen lelketlen módon szabadult meg magzatától és azt a szemét közé rejtette el.

Csak a város

állíthat fel a jövőben is mozi Temesvárott

Temesvár, február 2.

Még az Averescu kormány idején Goldis László akkori szépművészeti miniszter törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé a mozikról, amely törvényere is emelkedett. Az új törvény megszüntette a mozimonopoliumot. Erre Temesvárott, ahol a mozgóképszínház városi kezelésben vannak, többen kértek engedélyt. Temesvár városa ellenzte az engedély megadását és kikérte a legfelső közigazgatási tanács nézetét. Georgevici Lucian dr. főpolgármester, akit tegnap tért vissza Bukarestből, kijelentette, hogy a közigazgatási tanács hosszasan foglalkozott azzal a kérdéssel és

Crasnaru belügyi vezérigazgató szakvéleménye alapján úgy döntött, hogy az új mozitörvény egyáltalában nem érinti Temesvár városának a monopoliumát, Temesvár város területén csakis a város állíthat fel mozgóképszínházakat. A mozimonopolium a városnak még a magyar érából szerzett joga és ezt a jogot a később életbe léptetett Goldis-féle mozitörvény sem helyezheti hatályon kívül. Temesvár városa nyolc engedélyt kapott a miniszteriumtól, négy mozi már van, a másik négy engedélyt idővel szintén igénybe veszi a város.

Menesztették

a Temesvárott vendégszereplő román színtársulat igazgatóját

Temesvár, február 2.

A Temesvárott vendégszereplő krajovai színtársulat működése körüli zavarokat, emelekről tegnap emlékezünk meg, most lezárta a kultuszminiszter intézkedése, amellyel Botoiu a színházfeddigi igazgatóját elbocsátotta állásától. Botoiu menesztéséről már azóta beszéltek színházi körökben, amióta a társulat Temesvárra érkezett. Bukaresti illetékes köröknek a véleményét különösen Botoiunak a temesvári vendégszerepléssel kapcsolatos ténykedései hangolták ellene. Ismeretes, hogy Temesvár városa egy millió kétszázézer lei szubvenciót szavazott meg a társulat részére.

Botoiu csak úgy volt hajlandó társulatával Temesvárra jönni, ha ebből a segélyből legalább egy negyed milliót előre kifizetnek. Táviratváltás indult meg Temesvár városa és Botoiu, mint a krajovai ál-

lami színház igazgatója között, mely azzal végződött, hogy Temesvár városa elküldött neki kétszázötvenezer leit, mert különben társulatával nem tudta volna idejében megkezdeni az előadásokat. Így is a tizenkettedik órában érkezett meg, aminek következménye volt azután, hogy az első előadást teljesen előkészületlenül kellett megkezdeni. Botoiu, aki időközben még egy negyed millió leit meghaladó összeget vett föl a színház részére megszavazott szubvencióból, a hibákat később sem pótolta, sőt el is utazott Temesvárról és úgy a szépművészeti miniszteriumban, mint pedig Krajova város vezetésénél igyekezett odahatni, hogy a társulat Temesvárott szakítsa meg előadásait és térjen vissza Krajovára. Ezeknek az intrikáknak volt következménye, hogy Temesvár városa két nap előtt távirati értesítést kapott, hogy a társulat szakítsa

meg vendégszereplését és azonnal térjen vissza Krajovára. Temesvár városa ez ellen természetesen erőlyesen állást foglalt és ragaszkodott a krajovai színtársulatnak a várossal kötött szerződése betartásához. Közben ugylátszik

Bukarestben is megunták azt, hogy az igazgató működése a szubvenciónak minél előbb való fölvetelésben és ide-oda való utazgatásokban merüljön ki és ezért állásától fölmentették.

Utódja T o m e s e n Demeter újságíró lett, aki egy-két napon belül Temesvárra érkezik. A román színtársulat érdekében reméljük, hogy Tomescu erőlyes kézzel teremt rendet és valóban igazgatója is lesz a színháznak.

A visszautasított kérő

autótaksziban öngyilkos lett

Ujvidék, febr. 1.

Dimitrov Lyubomir bolgár emigráns, aki néhány év óta Ujvidéken él, beleszeretett egy ujvidéki tánc-tanárnőbe, akit feleségül kért. A lány anyja nem egyezett bele a házasságba és maga a tánc-tanárnő sem kedvelte az ifjút. Hogy nyugóssá váló udvarlásától szabaduljon, elhatározta, hogy anyjával együtt a tengerpartra utazik pár hétre. A vasútra egy autótaksziban Dimitrov is elkísérte a pályaudvarra a két nőt. Imádottját utközben kérte, hogy majd ha visszatér legyen a felesége. Mivel tagadó választ kapott, annyira elkeseredett, hogy revolvert rántott és a mellébe lőtt. A két nő sikoltására az autó megállt, a nők kiszálltak és a soffőr a sebesült fiatalembert a kórházba vitte. Állapota életveszélyes.

Az adóprés

legközelebb megkezdí működését

Temesvár, február 2.

A pénzügyigazgatóságon nem sokára megkezdik a kereseti adó megállapítását, amelynél elsősorban a kereskedők, iparosok, ügyvédek, mérnökök, gyógyszerészek, orvosok és más foglalkozásbeliek vannak érdekelve. A pénzügyigazgatóság ártírt a városi tanácshoz, melyet megkeresett, hogy a kereseti adót megállapító bizottságba küldjön ki tizenhat rendes és ugyanannyi pótagot. A város állandó választmánya most foglalkozott ezzel a megkereséssel és a bizottságba rendes tagokul a következőket delegálta: Fara Konstantin, Bálint János, Olariu János, Potenz Jakab, Sotirescu János, Hollinger Miklós, Haasz Hermann, Borbély György, Ardelean Konstantin, Weisz Feodor dr., Radiszlovits Béla, Klein Jenő, Kecskeméti Sándor, Leszl Miklós, Manolescu Emil, Lukács Iván és Zarie György dr. Pótagok: Packy Menyhért, Szenes Dezső, Wilhelm János, Nicolae Romulusz, Weisz János, Jakobi Kálmán dr., Nagy Károly, Roxin Romulusz, Jovanel Eutim, Lengyel József, Németh Kálmán, Barbu Jon, Welzer Miklós, Fischer Ferenc dr. és Junkert Mátyás dr.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsén értesíteni a n. é. közönséget és igen tisztelt vevőimet, hogy a Református-bérházban levő cipész-műhelyemet

Hunyadi-ut 9. szám

alá (volt trafikhelyiség) helyezem át, melyben a mai divatnak megfelelően úgy női-, mint férficipőket kifogástalanul készítek. Továbbra is a nagyerdemű közönség szíves pártfogását kéri

Kerni cipész

DR. EYSEN GYULA tanár

felelősséggel előkészít polgári, középiskolai vizsgákra, érettségire.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 48, II, 12

(4005)

REICHARD GYULA

műbutor-kárpitos

Timișoara III, Rezső-utca 13

TELEFON: 22-13

Speciális modern bőrbutorok a legfinomabb kivitelben. (124)

Hirek

Barátnők

nem igen akadnak már, legalább is olyanok, akiknek egymáshoz való viszonyát a barátság érzelmeivel lehetne meghatározni. Amikor az embereknek még elegendő szabadidejük volt, gyakoriak voltak azok az elmefuttatások, melyek azt a kérdést boncolgatták, hogy létrejöhet-e ideális barátság férfi és nő közt. Idők jele, hogy ez a kérdés és a plátói szerelem problémája már senkit sem izgat, inkább az foglalkoztatja a kedélyeket, hogy miért csappantak meg nők közt a barátsági kapcsolatok. Ma már nyoma sincs azoknak a kebelbarátnőknek, akiknek nem volt titkuk egymás előtt, akik tudtak egymásnak minden lépéséről és a köztudatban elválhatatlanokként szerepeltek. Miért hidegült el a viszony az egykori barátnők közt? Mert ma már nem a szeretet, hanem csak a gyűlölet és irigység érzése tud tartósan összekapcsolni két nőt egymással. Önagysága azért mutatkozik állandóan a másik önagyságával társaságokban, bálokban, a korszón, hogy annak szegényes bájai mellett annál jobban érvényesüljön az ő szépsége, hogy a barátnő tavalyi szabású ruháját elhomályosítsa pompázó toalettjé, hogy barátnőjének udvarlóját sikerüljön amaga számára elűzni a kezéről. A mai barátnők a legádázabb ellenségek, akik legszívesebben egy kanál vízben megfojtják egymást és csak azért maradnak együtt ideig-óráig, hogy alkalmuk legyen akár közvetlen tudomás útján, akár a eseléség pletykálkodásából tudomást szerezniök a barátnő kis házi, sötét ügyeiről, buzdár-intimitásairól, rossz szokásairól. Nagyon elkeseredett és főként nagyon idős hölgyeknek kell lenni azoknak, akik minden hátsó gondolat nélkül barátkoznak egymással, akik már olyan tisztos koru matróznak, hogy az irigységet, féltékenységet és a női nem egyéb jellemző tulajdonságait le tudják magukban gyűrni.

A DELI HIRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA a mai ünnepre való tekintettel szombaton korán reggel a rendes időben jelenik meg.

Gyertyaszentelő. A kereszténység ma üli Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét. A templomokban nagymisék lesznek, melyek keretében megtörténik a szokásos gyertyaszentelés.

Szent Balázs napja. A katolikus egyház holnap ünnepli Szent Balázs püspök napját. Ezen a napon reggel osztatják a templomokban a papok Balázs püspök áldását annak emlékére, hogy a szent életű egyházfejedelem annak idején két keresztbefogott gyertya között adott áldásával súlyos torokbajából meggyógyított egy gyermeket.

A főpolgármester visszaérkezett Bukarestből. Georgevici Lucian dr. főpolgármester, aki hivatalos ügyekben Bukarestben járt, tegnap délből visszaérkezett Temesvárra és átvette hivatalának vezetését.

A belügyminiszter a régenstanácsnál. Bukarestből jelentik: Ducea belügyminiszter tegnap megjelent a régenstanács előtt, ahol jelentést tett a jásói nemzeti parasztpárti gyűlés lefolyásáról, belügyekről és ismertette Titulescu külügyminiszter jelentései alapján a külügyi helyzetet.

Temesvári lány egyetemi tanársegéd lett. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter Dr. Mohora Almat, a nemrég elhunyt Mohora Miklós temesvári telekkönyvvezető leányát a kolozsvári egyetemen tanársegédé nevezte ki.

Visszaélések

lehetősége volna a büntető törvénykönyv tervezett reformja

Bukarest, február 2.

A törvények egységesítését előkészítő bizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen foglalkozott az anyakönyvi okiratokról szóló törvényjavaslattal. A javaslat már elkészült és a legközelebb a parlament elé kerül. A bizottság legközelebb a büntető törvénykönyv reformjára vonatkozó javaslatot fogja tárgyalni az ellenzék és az etnikai kisebbségek részvételével. A kormánynak ugyanis az a célja, hogy a bizottsági üléseken a vita legszélesebb mederben folytatódjék, hogy ezzel szemben a javaslat parlamenti

tárgyalása annál gyorsabban legyen befejezhető. Kormánykörökből kiszivárgott hírek szerint a büntető törvénykönyvbe új paragrafusokat vesznek fel, amelyek értelmében büntetni fogják az állam megrágalmazóit és az állam érdekei elleni kampány részeseit. Ellenzéki körökben már most készülnek ezen terv megvalósítása elleni legerélyesebb küzdelemre, mert véleményük szerint ezen szakaszok a mindenkori kormányok kezében olyan fegyvert jelentenek, amellyel igen könnyen lehetetlené tehetnek minden ellenzéki megnyilvánulást.

A Magyar Párt közgyűlése. A Magyar Párt rónáci altagozata február 5-én, vasárnap este a Kovács-féle vendéglőben évi rendes közgyűlést tart. A közgyűlésen megválasztják az új vezetőséget. A közgyűlést műsoros estély követi.

Haldokló magyar képviselő, Budapestről jelentik: Szabó Imre szociáldemokrata képviselőt tegnap beállították a Bakay-klinikára, ahol vakbéloperációt végeztek rajta. A műtét dacára azonban Szabó állapota rosszabbra fordult. Már-már agonizál és attól tartanak, hogy nem tudják életét megmenteni.

Az orosz forradalom hírének megerősítik. Párisból jelentik: A Matin legújabb híradása szerint Dél-országra vonatkozóan a forradalom. A szovjet a forradalom elnyomására jelentékeny haderőt és tengeri hajórajt mozgósított. Hírlik, hogy a jelenlegi szovjetrendszerrel elégedetlenkedő orosz parasztokhoz a Trotszkijhoz hű tisztek és katonák is csatlakoztak.

A Havas csőd választmánya. A temesvári törvényszéknek a Havas Dezső csődügyben tegnap alakult meg a csődválasztmány, melynek tagjai lettek: Mercea Viktor dr., Várnay Elemér dr., Hirsch Lipót dr., Böhm Árpád dr. és Löffler Géza dr.

Elmarad a diáksztrájk. Bukarestből jelentik: A jásói diákok visszatartották diákszövetség központi végrehajtó bizottságának az általános sztrájk proklamálására vonatkozó javaslatát.

A bánsági sorozóbizottságok orvosai. Bukarestből jelentik: A hadügyminiszterium az 1929. évfolyam sorozó bizottságait most nevezte ki. A bánsági megyékben a következő katonarvosok eszközlik a sorozást. Temesben Glavan János dr. orvoskapitány, Szörényben Dragoi Szabin dr. orvoskapitány, Krassómegyében Dumitrescu György dr. orvoskapitány.

Előadás a Munkásotthonban. Juhász Mór dr. e hó 3-án, pénteken este 7 órai kezdettel a Munkásotthon nagytermében »Az abortuszról« cimen előadást tart. Szabad bemenet, vendégeket szívesen látnak.

A katolikus népszövetség kulturdélutánja. A katolikus népszövetség temesvári csoportja ma délután négy órakor a belvárosi zárdában műsoros délutánt rendez. A változatos műsor két kiemelkedő számát Ferch Máttyás apátkanonok és Cserny Rózsi irónő előadásai képezik.

Lilian Rauschel eksztrikus, balett és spicctáncművész a Royal-kávéházban.

Halálozások. Oravicáról jelentik: Bieber Ernő a Resicai-művek nyugalmazott főfelügyelője hatvanhárom éves korában meghalt. Bieber negyvenöt éven keresztül tejesített szolgálatot és igen népszerű ember volt. Halálát özvegye, leánya és nagy rokonsága gyászolja. — Ritter Katalin nyugalmazott tanítónő hatvanöt éves korában meghalt. Pályáját Lugoson kezdte meg, majd Versecre került, ahol harminchárom esztendőn keresztül működött. Nyugdíjazása után szülővárosában, Temesvárott telepedett meg. Halálát nagy rokonság — közte Schiff Béla újságíró társunk — gyászolja. Temetése holnap délután négy órakor megy végbe a Szilágyi-utca 10. szám alatti gyászszobából.

A Lloyd Taverna igazgatósága a nagyszerű januári műsor után még fényesebb februári műsorról gondoskodott. A műsor slágere Armandola és Engiona a világhírű néger táncos-pár. Kiváló erőket vette és Dani, akiknek eksztrikus táncai elbűvölik a közönséget. Babi és Méri táncai fővárosi szinten állanak. Föllép még Papp Nusi is, valamint a kiegészítő műsor. Biztos, hogy a februári műsor is esténként telt házakat vonz a Lloyd Tavernába. A műsor minden este színrekerül. Ma délután ötórás tea teljes műsor keretében.

Fészek néven a temesvári művészek, írók és újságírók egy része klubot alapított, amelynek alakuló közgyűlése tegnap volt. A klub elnöke Orich Viktor lett, az egyes tisztségekre az újságírók közül Bach Gyulát, Pogány Lászlót, Sárkány Gábort, Stepper Vilmost és Weil Árpádot választották meg. Más aktív újságíró tagja a klubnak egyelőre nincs.

1

nagy és egy kisebb

áruállvány

továbbá 1 nagy létra és pult helyszüke miatt igen olcsón eladó.

Megtekinthetők a 'RAPID' szállítási vállalatnál Belváros, Jenőherceg-u. 18. Tel.: 3-71

A NEMZETI PARASZTPART MASODIK NÉPGYŰLÉSE. F. rasról jelentik: A fogarasi nem-parasztpárt Dobrescu Aurél képviselével az élén óriási előkészületeket tesz a vasárnap Fogarastartandó népgyűlésre. Dobrescu kványt adott ki a megye és a kör lakosságához, amelyet felszólít, hminél nagyobb számban jelenjen a népgyűlésen.

Mesedélután a Gyárvárosb A katolikus ifjusági egyesület vasár délután három órakor Tigris-utca szám alatti helyiségében a gyerme részére nagyszabású mesedélután dez. Színrekerül két egyfelvonás gyermekdarab, azonkívül lesz zenének, tánc és szavaltat, ráadásul sok tanulságos mese. A meséket K. Pál mondja. Beléptidij felnőttek akik gyermeket ingyen hozhatnak a gukkal, 30, gyermekek részére 15 10 lei.

* Nikkel tárgyak és finom árú, lakásdíszítési dolgok leszállítáron kaphatók Scherter Ottóval Temesvár, Belváros.

?

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kifutó házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról.

Otthon érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg,

saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL PARK

nagyszálloda

BUDAPEST VIII, Baross-tér 10

A keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

Fekete dominót

álarcosbálakhoz

kölcsönbe

kaphat

a

Mentőállomáson.

A megszőktetett hercegnő

Temesvár, február 2.

Szomoru temetés ment végbe nemrég Newyorkban. Az egyik kórházból vittek ki a temetőbe egyszerű fakoporsót. A temetőben a sírnál két-három ember volt csupán. Magyar cigányok. Lehajtott fejjel állottak meg a sírnál, melybe belebocsátották a koporsót, aztán sóhajtvá dobtak annak fedelére néhány rögtöt.

Az, akinek ilyen szomoru temetése volt, Rigó Janesi magyar cigányprimás volt. Ma már alig emlékeznek az emberek a nevére, de harmincöt esztendővel azelőtt tele volt vele a világ minden ujságja. Rigó Janesi, aki nemcsak híres muzsik, hanem gyönyörű szál ember is volt és nevével, melyet különben Amerika és Európa minden nagy városában ismertek, azáltal tette még ismertebbé, hogy megszőktette az akkori idők legszebb asszonyát. A megszőktetett asszony nemcsak esodaszép volt, hanem gazdag is, amennyiben sok-sok millió dollár feletti rendelkezett, azonkívül pedig magas társadalmi állása volt, mert felesége volt Franciaország egyik leghíresebb arisztokratájának.

A gyönyörű asszony, akit a magyar cigányprimás megszőktetett Chimay hercegnő volt, született Ward Klára, egy sokszoros newyorki dollármilliomos egyetlen leánya. Közel tíz éven keresztül élt a két szerelmes együtt, bejárták Európa minden nagy városát és mindenütt a bámulók ezrei fogadták őket. Akármerre mentek, útjuk valóságos diadalmenet volt, hasonlatos ahhoz, amikor valamely győzedelmes uralkodó vonul haza a nyert csatából. A hercegnő vagyona töméntelen volt, de minthogy nincsen kimeríthetetlen kút sem, éppen úgy nincsen kiapadha-

atlan vagyon sem. És mert sem a hercegnő, sem pedig a cigányprimás nem tudott bánni a pénzzel, a mérhetetlen vagyon az évek során egyre olvadt. Mindketten két kézzel szórták a pénzt mindaddig, amíg egy szép napon magukhoz térítette őket a bank rideg üzleti levele, amelyben tudatta, hogy a szép Ward Klára vagyona az utolsó fillérig elfogyott. Egy darabig még együtt voltak, eladogatták ruháikat, ékszereiket, egyre kisebb lakásba szorultak, míg végül hónapos szobában voltak kénytelenek magukat meghuzni. A nyomor azután megszüntette nagy szerelmüket is és elváltak.

A két híres szerelmes már mindkettő odakint nyugszik a sírban. Rigó Janesi halálával befejezést is nyert ez a nagy regény, amely magától kínálkozik regénytémának. Az egykor híres cigányprimás hagyatékában feljegyzéseket, leveleket és különböző okmányokat találtak, melyek új és szenzációs részleteket tárnak fel erről a világraszóló botrányról kezdődött. Egykori ujságok cikkeinek és Rigó Janesi hagyatékának felhasználásával el is készült a regény, amely Chimay hercegnő és Rigó Janesi cigányprimás szerelméről szól. Ezt a nagy és minden sorában érdekfeszítő regényt közli a Déli Hírlap. Mostani regényünk befejezése előtt áll és még ezen a héten megindul az új regény. Bizonyos, hogy az olvasók nagy érdeklődéssel fogják olvasni. Nem olyan regény ez, mely az író fantáziájában született. Ezt a regényt maga az élet csinálta. Alakjai éltek és sokat beszéltek magukról. Az író csak annyi munkát végzett, hogy irodalmi formába öntötte az élet által termelt regényt.

Uj hivatalos órák az államvasutaknál. Bukarestből jelentik: Az államvasutak vezérigazgatóságának legújabb intézkedése szerint az államvasuti irodákban február hatodikától kezdve a következő lesz a hivatalos óra. Reggel félkilencről déli egyig és délután négytől hatig, szombaton délután nincs szolgálat.

Ingyen lakhatik három napig Budapesten a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő Parkszállóban, ha előfizet a Déli Hírlapra. Lapunk előfizetői között egy utalványt sorsolunk ki, amely a nyertőt arra jogosítja, hogy február hónapban bármikor három napon át teljesen ingyenesen lakhatik a Parkszállóban. A sorsolásban valamennyi előfizetőnk részt vesz, azok is, akik most fizetnek elő. A sorsolást e hó hatodikán tartjuk meg. Akik addig előfizetnek, még részt vesznek a sorsolásban.

Nobel-díjas orvos halála. Kopenhágából jelentik: Fiebigger János dr. orvos, világhírű rákkutató hatvan éves korában meghalt. Fiebigger évek óta foglalkozott a rák gyógyításával és ezen a téren nagy lépésekkel vitte előbbre az orvostudományt. Erdemei elismerésül tavaly a Nobel díjjal tüntették ki. Fiebigger tanárnak súlyos gyomorbaja volt és műtétnek vetette magát alá. Halála a műtét közben következett be.

Inge, Welles, Anni Gulovedsi, Luci Dimitrescu, a Royal-kávéházban.

Betörés egy filmvállalatnál. Budapestről jelentik: A Projektográf filmfőosztály vállalat Rákóczi-úti helyiségébe éjszaka ismeretlen tettesek hatoltak be. A betörők megfúrták a pénztárszekrényt és az abban levő készpénzt és sok értéket elvitték.

Ismét megnyílt

Bukarestben a „GRAND HOTEL“

Calea Victoriei 11

nagyszabásu üzeme. Kívül, belül teljesen átalakítva, a modern kényelem és a legújabb vívmányokkal pazarul fel van szerelve, megbízható és ügyes személyzet gondoskodik a látogatók kényelméről és szükségleteiről. — Különös gondot fordítottunk arra, hogy a ház előkelőségének hírneve csorbát semmiben se szenvedjen. — A legkülönbözőbb igények, valamint a legpazarabb igényekkel számot vetettünk.

250 szoba, hideg és meleg vízvezeték a nap minden szakában, lift, központi fűtés, telefonok, Bar, kávéház, borbély és fodrász a házban.

M é r s é k e l t á r a k !

A RAJNAVIDÉK KIÜRITÉSÉNEK NINCS AKADALYA. Londonból jelentik: A Daily Telegraph Stresemann legutóbbi ekzpozéjával kapcsolatosan azt írja, hogy Anglia sohasem vona kétségbe Németországnak a Rajnavidék kiürítésére vonatkozó követelése jogosságát, Locarno teljesen biztosítja Franciaország határait és azért a kiürítésnek semmi akadályja.

A javithatalan Reiser. Becskerekéről jelentik: Reiser Lajos, egy riportlap szerkesztője, aki viselt dolgai révén évek előtt Temesvárott és Lugoson is sokat beszéltetett magáról, egy sajtóperből kifolyólag újra a bíróság elé került. Nemrég azt írta, hogy a becskereki rendőrség leleplezett egy találkahelyet, azonban az eljárást Gyermekov Dusan dr. ügyvéd közbenjárására beszüntette. Az ügyvéd emiatt rágalmozás és becsmérlésért miatt pert indított Reiser Lajos ellen. A tárgyalás már a napokban lesz.

„2 Costas“ akrobatikus táncospár utolérhetetlen szenzáció a Royal-kávéházban.

Bünre csábította a nyomor. Schelb Ottó harminc éves állatlan kereskedősegéd állott tegnap vádlóként a temesvári törvényszék előtt. Schelb divatárkereskedőtől több temesvári gyárgazdától nevében kabátokat rendelt, amelyeket azután eladott. A család kiderült, Schelbet letartóztatták és tegnap kellett bünéért felelnie. Schelb a tárgyaláson töredelmesen bevallotta tettét és azt hangoztatta, hogy annak elkövetésére a nyomor vitte. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével négy havi fogságra és ezer lei pénzbírságra ítélte. A vádlott könnyes szemmel nyugodott meg az ítéletben, amit az ügyész is tudomásul vett.

Ön is gazdag akar lenni? Célját könnyen elérheti, ha a cseh-szlovák osztálysorsjátékban részt vesz. Vegye figyelembe Fortuna Bank-üzlet, Bratislava, Duna utca 7, mai lapunk hetedik oldalán levő hirdetését és rendelje meg sorsjegyeit a hirdetéshez csatolt megrendelőlappal. A sorsjegyek csak átvételük után vagy nemzetközi postautalvánnyal, vagy pénzeslevélben fizetendők meg. — Levelezés magyar nyelven.

Ujabb 5000 méter maradék vászon, schiffon és tiszta lenvászon érkezett

a világhírű Norbert Langer Söhne gyártmányából, amely szintén 50% olcsóbb

Kanizsa Lipót
nődivatárúháza, Temesvár. II.

Szadista állatkínzók. Varga Imre, Tó-utca egy szám. alatt lakó mérsárossegéd üzőbe vett egy macskát s egy bittal addig verte, míg szemgolyója kifordult s belei kiszakadtak. Ezután még két óráig élve hagyta, s csak akkor végzett vele, mikor a felháborodottan összeseregülő háznép már nem tudta tovább nézni a vérben fetregő szerencsétlen állat szenvedéseit. Az állatvédő egyesület feljelentette a rosszlelkű embert s példás megbüntetését kéri. Minden joggal, hisz újabban az állatok ok nélküli megkínzása már valóságos sporttá vált. Kutyákat skolpiroznak élve, vasdorongokat szurnak a lovak hasába, izzó tüvel égetik ki a madarak szemét, ugyszólván büntetlenül passzionatus kegyetlenkedők. Valóban legfőbb ideje végre, kellő eréllyel véget vetni e mindjobban elharapodó gyáva és gonosz szenvedélynek, hisz semmi sem durvítja el jobban az emberek, s főleg a serdülő gyermekek lelkét, mint az ilyen jelenetek látása, melyek, sajnos, már ugyszólván napirenden vannak Temesvárott.

A Déli Hírlap panaszkönyve. Egyik olvasónk mondta el a következő panaszt: Lakó vagyok egy erzsébetvárosi házban. A házbérlővédelmek megadóztató bizottság most jár lakásról-lakásra az adókiivetés végett. Jelenleg fizetek évi tizenkétezer lei lakbért, az adóbizottság azonban a lakásomról megállapította, hogy az harminkétezer lei bért ér meg és a kiivetendő adót is eszerint állapította meg. A háziur, aki az esetről jelen volt, figyelmeztette a bizottságot, hogy a lakbér nem harminkétezeret, hanem csak tizenkétezeret tesz ki és így öt magasabb összeg után adóztatják meg, mint amennyit kap. Ezt a választ kapta: Ha a bizottság harminkétezer lei lakbért állapít meg, akkor ön kérjen nyugodtan lakójától harminkétezer lei lakbért. Ez történt. Talán mégsem helyes, ha az adóbizottság állapítja meg a lakbéréket, mert a legtöbb helyen olyan magasban állapítja azt meg, amennyit a háziur maga sem akart a lakójától kérni.

„The 2 Hardings“ világhírű akrobaták a Royal-kávéházban.

Öngyilkos ügynök. Szabó Gyula husz éves ügynök Rózsa-utca 2. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból felvágta az ereit. A mentők a kórházba szállították. Állapota nem veszélyes. Arra vonatkozólag, hogy miért akart öngyilkos lenni, megtagad minden felvilágosítást.

Képektervezés gyári áron
RECORD-nál
1078
Küftli József-tér 1

Szinielőadás, utána tánc lesz február 2-án, csütörtökön d. u. 5 órakor az erzsébetvárosi Novotny-féle vendéglő termében. A józsefvárosi katolikus egyházközség Rákosi és Guthi »A Sasok« című 3 felvonásos vígjátékát adja elő, amely alkalommal a józsefvárosi templomi zenekar is hangversenyezni fog. A kedélyes műsort tánc is fogja követni.

Lindberg újabb repülése. Newyorkból jelentik: Lindberg pilóta az Antilla-szigetekre szállott és St. Thomasban szerencsésen földet ért.

Kisiklott tehervonat. Turnseverinből jelentik: Balotánál egy tehervonat kisiklott. Hat kocsit elpusztult, valamint az abban levő értékes rakomány is. A kár két millió lei.

Nagy lapfuzio Angliában. Londonból jelentik: Anglia két legnagyobb liberális napilapja, a Daily News és a Westminster Gazette február elsején fuzionált és közös kiadásban, együttes címmel jelenik meg. A két szerkesztőség összeolvadt.

Blasco Ibanez temetése. Mentoneból jelentik: Tegnap ment végbe Blasco Ibanez temetése. A gyászmenetben számos spanyol író és emigráns politikus vett részt.

Hirsch dr. urologus-bőrgyógyász, rendelőjét Belváros, Jenőherceg-tér 5 (Agrárbank-palota) II. emelet helyezett át. Elektroterápiai laboratórium. Telefon 14-64.

Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conducatorul prin Timisoara).

Üzletátvétel.

Felhívom Lissy József Belváros, Lovonics-utca 4. szám alatti buffet összes hitelezőit, hogy 8 napon belül jelentkezzenek, mert ezen időn túl semmiféle követelésért nem felelek.

Craciun Nicolescu
Lonovics-u. 4, Lissy-buffet.

Eminet-Rugescu

képkiallítása a Cioban-palotában

Egész nap nyitva ■■■ Belépődíj nincs

Művészet

A Magyar Dalárda műkedvelőinek előadása. A Temesvári Magyar Dalárda műkedvelői csoportja február 4-én, szombaton este félkilenc órai kezdettel nagyszabású kabarét rendez. Előadásra kerül több kiváló ének-, zene- és táncszám, ezenkívül négy egyfelvonásos darab. Az előadás után tánc következik. Beléptidij nincsen.

Uferini Temesvárott. Minden képzeletet felülmúl az a bűvészet, amelyet a világhírű Uferini produkál. A világ minden részén megsodálták már ezt a boszorkánymestert, aki nagyszerű mutatványokkal ejti ámulatba a közönséget. Uferini Temesvárra is látogat és műsorjának legnagyobb szenzációja lesz, amikor egy egész zenekart fog eltüntetni a közönség szeme előtt. Uferini február 6, 7 és 8-án játszik Temesvárott a Tiszti Kaszinó termében. Az összes előadásokra jegyek kaphatók Bánátnál.

Irodalom

A száz éves Verne Gyula. Párisból jelentik: Február 8-án lesz száz esztendeje, hogy Verne Gyula író Nantesben megszületett. Verne Gyula száznál több ifjúsági regényt írt, amely nemcsak szórakoztat, hanem rengeteg tudást is ad szórakoztatva az ifjúságnak. Regényei a világ minden nyelvére vannak lefordítva és minden időkből közkincsét fogják képezni az egész világ ifjúságának. Születésének századik évfordulója alkalmából Franciaországban nagy ünnepségeket rendeznek.

Ánkét a magyar drámaírás válságáról. A Nyugat február 1-i számában a magyar kultúréletnek ezzel az izgató jelentőségű problémájával tizenhat magyar író foglalkozik. A Nyugat ánkétját Heltai Jenő cikke nyitja meg, utána sorra következnek Bibó Lajos, Felek Gyéza, Földi Mihály, Harsányi Zsolt, Ignó Gusztáv, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kárpáti Aurél, Kosáry Rózsa, Lola, Laczkó Géza, Lengyel Menyhért, Nagy Endre, Pásztor Árpád, Révész Mihály, Schöpflin Aladár és Tersánszky Jenő hozzászólásai. A nyilatkozatok első sorozata — a második sorozat a Nyugat február 16-iki számában kerül közlésre — a legkülönbözőbb szempontokból világítja meg a súlyos kérdést s kiméletlen szókimondásával bizonyára nem egy nyilatkozat fog nagy feltűnést kelteni. A szám másik kimagasló értékű és érdekességű közleménye Réti István „Feljegyzései”. Verset Szép Ernő, Somlyó Zoltán és Marconnay Tibor írtak, Szini Gyula Jókai-regényéből három pompás fejezetet kapunk, Tersánszky J. Jenő pedig önéletrajzát folytatja. Gazdag irodalmi, képzőművészeti és színházi rovatok számolnak be az utóbbi napok eseményeiről. A szám ára 60 lei. Negyedévi előfizetés 300 lei. Főbizománys: Pallas, Cluj, Strada I. Ratiu A.

Magyar Kisebbség. Talán még duzsabb tartalommal, mint máskor, megjelent a Magyar Kisebbség februári száma. A szatmárvidéki svábok asszimilációjáról Cogitator írt rendkívül érdekes cikket, amelyben kimutatja, hogy hosszú évtizedes utat vezetett a mai állapothoz. Elítéli azt a módot, ahogyan most a szatmárvidéki magyar lelkeket erőszakosan ki akarják sajátítani. Érdeklődéssel várjuk további cikkeit erről a kérdéstről, amelyben nem a hatalom szavának kellene döntenie, hanem az egyetemes kisebbségi érdekeknek. **Botos János** bratánizmus név alatt foglalja össze azt a reakciós politikai rendszert, melynek markáns képviselője az elhunyt miniszterelnök volt. **Albrecht Ferenc** dr. folytatja Tisza István román politikájának ismertetését a háború alatt. **Cserey István** az esztronsági kisebbségi kulturautonómiát ismerteti, amely méltán kelthet irigységet a többi állam kisebbségi polgáraiban. Helyzetképek más nemzetkisebbségek életéből és a román lapok szemléje egészíti ki a tartalmát, melyet minden kisebbségi embernek olvasni, kötelessége.

Törvényszék

Megölte az áram

Halálos baleset a temesvári villanytelepen

Temesvár, február 2.

Halálos kimenetelű baleset történt tavaly a temesvári villanytelep gépházában. **Ciului János** tizenhét éves lakatos megérintette a kapesolótáblát és a hatalmas erejű villanyáram azonnal megölte. A fiatal ember haláláért a temesvári ügyészség **Makkai Péter** főkapesolómestert és **Nagy András** kapesoló tábla felvigyázót tette felelőssé és ellenük gondatlanságból okozott emberölésért vádat emelt. Tegnap tartotta meg eb-

ben az ügyben a temesvári törvényszék a tárgyalást. A bíróság **Makkai Pétert** felmentette, ellenben **Nagy András** vétkesnek találta, mert mint a kapesolótábla felvigyázójának kötelessége lett volna figyelmeztetni **Ciuluit** a veszedelemre és ezért egy havi fogházra és kétezer lei pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint az elítélt fellebbezett.

Közigazdaság

Új korszak

veszi kezdetét a Resicaműveknél

Temesvár, február 2.

Popescu Agripa, a Resicaművek ujonnan kinevezett vezérigazgatója, minden valószínűség szerint a jövő hét elején Resicára érkezik és elődjétől, **Orghidan mérnöktől**, átveszi a Resicaművek vezetését. **Popescu** vezérigazgatót jó hír előzi meg és kiváló szakembernek mondják. Az új vezérigazgató Resicán ugynevezett üzemi szaktanácsot létesít, amely az ő vezetése alatt fog működni és hivatott lesz egyrészt a Resica-művek termelőképességét fokozni, másrészt Resicának üzleti hírnevét visszaállítani

arra a nivóra, amelyet a múltban bírt. Az új vezérigazgatóra nagy feladat vár. Elsősorban konkurenciaképességét kell fokoznia a Resicaműveknél, mert ma a kereskedelmi forgalomban szükséges számszámok és egyéb vasalkatrészek külföldről a meglehetősen drága vám mellett is sokkal olcsóbbak a resicai gyártmányoknál. Ettől eltekintve azonban véget kell vetni egyszersmindenkorra a Resicaművek hivatalnoki karában divó protekciós rendszernek. A resicai és környékbeli üzemek hivatalnoki kara föltt állandóan Damoklesz kardjaként

lebegett az elbocsátás veszedelem első feladata lesz az új vezérigazgatónak a régi érdemes tisztviselői és szakai személyzet háborítatlan elbocsátásának biztosítani. Ami a támogatást illeti, a reprezentációs költségek tehermentésének csökkentése után szinü, hogy méltányos béremelésre kerüljön az új vezérigazgató, igazságos és szociális gondolkodó embernek mondanak, nem ha figyelmén kívül. A Resicaművekben másik jelentős változás az az, amiről már megemlékeztünk, hogy új vezérigazgató Bukarestbe helykereskedelmi igazgatóságot visslepíti Resicára. Bukarestben, Gban, Brailában és Temesvárott szinüleg kereskedelmi kirendeltségek lesznek.

CSAK AZ ADÓHIVATALE ADÓT FIZETNI. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter rendelkezett arról, amelyben figyelmeztet adózó közönséget, hogy adóját vetlenül az illetékes adóhivatalra fizesse be. Amennyiben valak házáznál megjelent adóvégrehkezeihez eszközöl fizetéseket és a pénz sikkasztás útján elvész, az adózó adóját újból köteles fizetni.

A legnagyobb bukaresti húszmillió leies passzívája. Bukarestből jelentik: Nagy feltűnést keltező híres **Frascati** mozgóképszínház tudonosa a bukaresti törvényszéktől havi moratorium engedélyezését kérte. **Frascati** a legjobban menő mozikközösség tagja és ezt a szeptemberig tartotta. Ebben az időben azonban Calea Victorien három új, nagy koforttal berendezett, mozi nyílt meg. **Frascati** üzletmenete egyre rosszabbodott. A moratorium kérelmében tulajdonos kimutatja, hogy húsz millió leies passzívával szemben húszmillió leies aktívája van és a jelenleg sulyos pénzügyi helyzete csak átmeneti moratorium fölött legközelebb dő a bukaresti törvényszék.

Mulatság

Fehér rózsabál. Február 11-én nagy dátuma lesz a temesvári farsang szezonnak. Akkor este zajlik le a Tiszai Kaszinó valamennyi termében a Temesvári Magyar Nőegylet nagy bálja a Fehér rózsabál. A természet rózsák fogják díszíteni és a bál résztvevői rózsajelvényt fognak hordani. A levegő rózsaszínű lesz telve. Erre az alkalomra a bál látogatói kellemes kiválsághoz fehér rózsaparfömöt **Antalóc Gusztáv** drogériájában kaphatnak. Tánccsoport részére ötven leies belépőjegy lesznek.

Táncmulatság a Gyárvárosban. A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület február 4-én Tigris-utcai helyiségében műsoros táncestélyt rendez. A műsoron kívül a vendégeket szépségverseny és konfetticsata fogja szórakoztatni. Beléptidij hatvan lei, pártoló tagoknak negyven lei.

Jelmezbál. A Temesvár-Erzsébetvárosi Társaskör szombaton, február 4-én este tartja a Novotny-féle vendéglő összes termeiben álarcos és jelmezbált. A bál színterében vidám kabarészámmal fogják a közönséget szórakoztatni. Beléptidij személyenként adóval együtt hatvan lei.

Sport

A német atlétikai versenyek Stuttgartban most folytatók le rendkívül nagy érdeklődés mellett a fedett pályaversenyek, amelyeket rendkívül népszerű jellemzett. Németország minden részéből indultak atléták és különösen a tegnapi második versenynap eredményei mondhatók nagyszerűeknek. A távolugrásban **Dobermann (Köln)** 705 centimétert ugrott, **Breichenmacher (München)** a súlydobásban 13 méter 75 centiméteres dobást ért el. A versenyek ma folytatódnak.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték hőven alkalmas nyújt Önnek erre

Legnagyobb nyereség szerencsés esetben:

10 millió lei = 2 millió Kc

2 jutalomdíj á $3\frac{1}{2}$ millió lei = 700.000 Kc

2 nyereség „ $1\frac{1}{2}$ „ „ = 300.000 „

2 „ „ 1 „ „ = 200.000 „

1 „ „ $\frac{1}{2}$ „ „ = 100.000 „

és sok nyereség á 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lei, azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 Kc stb.

Összesen 115.000 nyereség.

285 millió lei = 57 millió Kc

összértékben.

Minden egyes nyereség készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.

Minden második sorsjegy nyer.

A következő húzás 1928 február 15-én.

Rendeljen azonnal az általános ismert

Fortuna Bankháznál, Bratislava

Megrendelő lap. (Borítékban küldendő)

FORTUNA BANKHAZNAK, Bratislava, Csehszlov.

Küldjön a február 15-iki húzáshoz

egész sorsjegyet á 800.- lei, fél á 400.- lei, negyed á 200.- lei

Az összeget Önnek a sorsjegy vétele után vagy postátalvánnyal vagy pénzeslevélben átutalom.

I. Név: _____

Hely: _____

Utca, ut: _____

Apró hirdetések

ELFIZETŐINK ebben a rovatban az utolsó előfizetési díjnyugta felmutatása ellenében február havában díjmentesen közölhetnek egy szöveg terjedő apróhirdetést.

VASÓINK, akik nem előfizetői, azok, abban a kedvezményben részesülnek, hogy február havában tíz leírt kapnak egy tíz szöveg terjedő apróhirdetést, ha az alábbi szabályokat követik és tíz naponta kivágják és tíz nap után következő sorszámmal a szelvényt beadnak a kiadóhoz.

ELFIZETŐINK ezenkívül minden egyes tíz leírt közölhet egy tíz szöveg terjedő apróhirdetést rovatban február havában, előfizetői nyugta felmutatása ellenében.

HIRDETÉSI DIJ mindenegyesen előre fizetendő.

LASKERESŐK részére egy apróhirdetés ára husz leu.

A Deli Hirlap
XIII sz. apróhirdetési szelvénya.

Levelezés

Dvü fiatal ember levelezn szep és ingós leányo kal. Angol levelek előnyben. Levelek „Levelezé” jeligére a kiadóhoz kellenek. (337)

„Stabilis”, „Csak az o táron keresztül” levelek vannak a kiadóban.

Alkalmazás

egzisztencia című nyit a Berczy-féle és gé író szakiskola, Erzsébetváros, Sáfaria-utca és Gyár. Fő-u. Február 1-én utat folyam. B iratások: Stefánia-utca 22. (227)

Állást keres

egyképes bankkönyvelő vállal román, angol, magyar nyelvű órák könyvelést, román, kereskedelem levelezést. Sziveségéből telefon 16-33 lehet érdeklődni. (338)

on vállalkozók zongora-, francia- és német tanítást Erzsébetváros, Kazinczy-utca 1. emelet 2. (339)

ely felvétellel, fiatal leány kezdő munkás azonnali belépésre állást keres. V. Ilmo-u. 24/a. (20)

éltényelv és zongoratanítást jutányosan vállalok. Cim a kiadóban. (331)

Lakás

szoba, konyha és kamra február 1-re adó. Bővebbet Múhie Vilmos u 24/a. (304)

ta, csinosan burtozott szobát lehetleg az Erzsébetvárosban azonnali kérésre. Cimeket „Tiszta” jeligére a kiadóba kellenek.

torozott utcai szoba furdós, obahasznáttal villamos megálló mellett azonnali kiadó. Cim a kiadóban. (340)

Állás-vétel

gy. tekeresek egy magastámlású antik íróasztalozékot s egy antik könyvtárat. Cimeket a kiadóba kérek „antik” jeligére. (327/a)

ido jókarban levő férjruha és kabát cím a kiadóban. (328/a)

gy. vételeire keresek egy kifüggesztetlen állapotban levő gyermekkoscsit. Cimeket árnyékkal a kiadóba kérek „Kocsi” jeligére.

g használt Kósár féle pedálos cimbalom adó. Cim a kiadóban. (328)

használt deszka és pléh adó. Schib k, Erzsébetváros, Király-u. 65. (321)

tulajdonosok! Eladó: két nagy kert, sziszserp, sznes üveggolyók, granáta. Verő, Bath nyi-utca 6. (345)

Különféle

ndentféle finom kézimunkának legprijább elkészítését vállalom igen jutányos áron. Cimeket és esetleges megkereséseket a kiadóba kérek „Kézmunka” jeligére. (260/a)

várnak alkalmas 2 nagy műhely mellékhelyiségekkel kedvező feltételek mellett ki- vagy átadó. Ugyanott egy szép 1 szobás lakás is kiadó. Értekezés Józsefváros, Uri-u. 5, ügyvédi iroda. Tel. 23-88. (292)

Szerelem a vérpadon túl

A Deli Hirlap regénye a parasztlázadások korából

52 — Nem beszélhetek magam is annak a nőnek az öccsével? — kérdezte a vizsgálóbiztos György várnagytól.

— Beszélhet vele, biztos uram, mert itt van. A szerencsétlen asszony öccse, Ander tizedes, aki egyik legjobb emberem.

Ander a vizsgálóbiztos elé lépett és halgatagon megállott előtte.

— Te vagy annak a nőnek a fivére?

— En.

— Hol van most a nővéred?

— Nem tudom. Már hónapok óta nem láttam. Azelőtt is megtette, hogy elbolyongott és heteken keresztül nem mutatkozott. Legutoljára egy hajnalon találkoztam vele véletlenül. Akkor igen szomorú és bánatos volt. Akkor mondta el nekem, hogy nem volt jól csinálva, aminek nekifogott, mert nem kellett volna úgy történnie, amint történt. Azt vettem ki szavaiból, hogy „szűkítia az”, ami történt. Azóta nem láttam és mások sem találkoztak vele.

A vizsgálóbiztos másnap elutazott a várból és visszatért Salzburgba, ahol jelentést tett a püspöknek.

Egy hét múlva a várbán püspöki darabontok jelentek meg, peccetes írást hoztak magukkal, amely meghagyja György várnagyunkat, hogy a darabontoknak szolgáltassa ki Schmidthannes kovácsot.

A kovács, akit az elmúlt napokban ismét erősen megvasalva tartottak a sötét tömlőben és naponta megvizsgálták, hogy nem törje-e fejét ismét szökésen, elővezették. A darabontok a megláncolt Schmidthannest az egyik lóhoz kötötték és megindult Salzburg felé. A ló mellett loholva kellett megtennie az utat Salzburgig, ahová a fáradságtól majdnem félholtan érkezett meg. Ott újra börtönbe vetették, majd pár nap múlva bírái elé vezették. A tárgyaláson mint tanúk ott voltak György lovag és Ander tizedes is. A bíróság kimondotta, hogy a kovács — aki az egész tárgyalás alatt egyetlen szóval sem válaszolt a hozzáintézett kérdésekre — bűnös az apát ur meggyilkolásában, az apátság és a templom kirablásában és Benedek kanonok halálában. Igaz ugyan, hogy ez a halál úgy is állhatott elő, hogy a kanonok benne égett az égő épületben, de azért ez mégis a kovács büne, mert ő okozta a tüzet. Az ítélet úgy szólt, hogy Schmidthannes kovácsot a legközelebbi vasárnapon a nagymise után a piacon eleven kerékbe törlik.

előbb azonban levágják bal kezét is, mert tilalom ellenére közember léteire fegyvert fogott.

Mikor a bányatelepen hire ment, hogy Schmidthannest a következő vasárnap kivégzik, az egész telep ezt megnyugvással fogadta. Vasárnap korával reggel pedig nagy rajokban indult meg a nép Salzburg felé, hogy jelen legyen a kivégzésnél. A székesegyházban annyi nép jelent meg a misén, hogy ember ember hátán állott odabent. Sokan voltak azonban, akik kiszorultak a templomból. Azok addig odakint imádkoztak, közben pedig kíváncsian nézték, amint az ácsok emelvényt kopácsoltak össze. Majd jöttek nagy szekérrel a hóhérlegények és egy nagy vasszerszámot tettek le az emelvényre. Kerékforma volt abban. Ez az a rettenetes holmi, amely a gonosztevők csontjait apróra törli.

A báméskodókat azonban egyszerre haragszó térítette magához. Odabent a miséző püspök most mutatta be a szentelt ostyát az Egek Urának, aki a maga hatalmával fogva az ostyát és a misebort az ő Egyszülött Fia testévé és vérévé változtatta. A nép odabent a templomban is és odakint a piacon is, térdre roskadt. De térdükre roskadtak a pecérlegények is, sőt maga a hóhér is, aki piros köpenyben csak az imént lépett a pódiumra. Valamennyien verték a mellüket és hangosan mondták:

— Ó, Uram, hiszek benned! Ó, Uram, remélek benned! Ó, Uram, szeretlek téged!

Mikor az első harangszó elhallgatott, a hívők még mélyebbre hajtották le fejüket. Az urfelmutatás második részénél a harang ismét megszólalt és az emberek újra verték a mellüket és újfent rebegték:

— Ó, Jézusom, légy velem! Ó, Jézusom, ne hagyj el engem! Ó, Jézusom, segíts meg engem! Amen!

Mise után a nagy sokaság kitódult a székesegyházból. A sekrestyések, szolgák és darabontok egyszerre kiáltva figyelmeztették a népet:

— Utat, utat, püspök urunknak! A katonák a támadt út két szélén állottak fel és vízszintesen a kezeikben tartották lándzsáikat.

A püspök felment az emelvényre, ahová nagy aranyos, bársonnyal bevont széket készítettek a számára. Mielőtt leült, előbb megáldotta a tömeget.

A hóhér azután intett legényeinek, akik egy mellékutcában álló kocsiról

vasketrecet hoztak elő. A ketrecet kinyitották és abból a hóhér parancsára előkúporgott a megláncolt Schmidthannes. Az elítéltről ekkor levették a láncokat. Hogy azonban ne is gondolhasson arra, hogy ellenkezzen, vagy megszökjön, a pecérek két felől erősen fogták a karjait.

Schmidthannes vadul forgó szemekkel nézett körül. Olyan volt, mint a vadállat, amikor a csapdába kerül. Szezeit szinte elborította a vér.

A bíróság, amely ezalatt szintén felvonult az emelvényre, elrendelte az ítélet felolvasását. A felolvasást egy íródeák végezte, akinek messzehangzó hangja volt. Az ítélet felolvasása után a bíróság vezetője odajárult a püspök ur elé és egy kicsi, vékony fekete pálcát nyújtott át neki.

A püspök gyűrűktől csillogó ujjai közé fogta a pálcikát, két kezével meghajlította addig, amíg eltörött, a pálcát két darabjára azután az elítelt lábai elé dobta.

Megszólalt a bíróság vezetője:

— Schmidthannes! Számodra nincs-e kegyelem! Kívánsz meg ötletben utoljára valamit mondani?

A kovács a fejét rázta és közben fogait csikorgatta.

A pecérlegények azután megragadták az elíteltet és testét belefektették az emelvény szélén álló vasszerkezetbe.

A hóhér odalépett a vasalkotmányhoz és kezét annak forgantyujára helyezte.

Az egész téren mindenki lélekzetét visszafojtva figyelt.

A hóhér elkezdte a forgantyut forgatni.

És ebben a pillanatban hallani lehetett, amint a kovács csontjai egymásután ropogva törnek apró darabokra. Körülbelül tíz percen át forgott az iszonyu kerék és hangzott a rémitő ropogás. Végül aztán úgy forgott a kerék, hogy már semmi hangot nem adott. Ez volt a jele annak, hogy a kovácsban, aki még mindig élt, már nem volt egyetlen ép csont sem.

A hóhér abbahagyta a kerék forgatását.

(Vége következik)

AZ M. M. KONZERVGYÁR

a raktáron levő kitűnő minőségű különféle

főzelék-konzerv, befőtt,
gyümölcsíz (Jani) lekvár (Marmelate)

gyárimányából idényeladást rendez

bámulatos olcsó áron

A detail eladási lerakat megnyílt:
Belváros, Str. Avram Iancu (Takarékpénztár-u.) 2. sz. 343

ÜZEMBŐVITÉS!

Temesvárott eddig még nem létező speciális személy- és teherlevonók szerelő- és javító műhelye

EICHERT-féle vízvezeték vállalatnál, Jenőherceg-u. 6.

Elvállal mindennemű villamosági munkákat helyben és vidéken. Telepek építést, motorok és dinamók szerelését, javítását, tekercselését. Akkumulátorok szerelése és javítása, speciális kapcsolótáblák készítése, automatikuszülők szerelése és javítása, rádiók, telefonok, csengők szerelése, mel gőz testek javítása. Külföldi szakmunkások munkáját legm. sz. bmenő garanciát vállalom. Szives pártfogást kér!

BUZAS ISTVAN
electrotechnikus // Liftek karbantartását vállalom!

Fehér rózsák

a magyar nőgyógyász bájára olcsón, nagy választékban kaphatók. Ugyiszintén megmaradt ruhaanyagból rendelésre is készítünk.

**„HELIOS”
művirággyárban**
1, Jenőherceg-utca 12.

Déli Hírlap

Hét évi fegyházra ítélték Hatvany Lajost

Budapest, február 1.

Óriási érdeklődés mellett a budapesti törvényszék tegnap délelőtt kezdte meg az emigrációból hazatért Hatvany Lajos báró író perének tárgyalását. Mint ismeretes, Hatvany, aki az utóbbi éveket Bécsben töltötte emigrációban, néhány hét előtt visszatért Budapestre és jelentkezett a rendőrségen. Hatvanyt akkor letartóztatták és ügyét áttették a bírósághoz. Az Alkotmány-utcai törvényszék épülete előtt nagy szakasz rendőr vonult fel.

A tárgyalásra tömegesen érkeztek a kíváncsiak, azonban csak azokat engedték be, akik az előre megszerzett belépőjegyet tudják felmutatni.

A tárgyalóterem azonban így is zsúfolásig megtelt. A halgatóság között igen sok külföldi hírlapíró és író is van. A magyar írók közül is igen számosan jelentek meg. Többek között ott van Lengyel Menyhért, Karinty Frigyes, Faludy Sándor színgazgató, Hatvany Lili báróné és a Hatvany-család sok más tagja is.

A tárgyalás a Török tanács előtt folyik. Mint szavazóbírák Mészáros Ignác és Avendik Jenő törvényszéki bírák működnek. A vádat Strache főügyész helyettes képviseli. Hatvany Lajos védelmét Sebastian Ernő dr. és Medvigy Gábor dr. ügyvédek látják el. Hatvanyt néhány perccel a tárgyalás megkezdése előtt vezették át a Markó-utcai fogházból. Alig volt Hatvany a teremben, máris bevonult a bíróság. Török elnök megnyitotta a tárgyalást és megkezdte a személyi adatok megállapítását.

Hatvany Lajos a hozzáintézett kérdésekre tiszta, erélyes hangon válaszol. Elmondja, hogy Budapesten született 1880-ban, katolikus, nős.

Arra a kérdésre, hogy van-e vagyona azt feleli:

— Van hatszázötven hold földem és némi készpénzem.

— Ingóságai vannak-e?

— Nincsenek.

Medvigy Gábor dr. védő indítványozza, hogy az egész ügyet küldjék vissza a vádtanáchoz, hogy ott a védelem megtehesse a maga kifogásait. Strache főügyész helyettes ellenzi ezt és kijelenti, hogy szerinte az ügy tárgyalható. A bíróság Medvigy dr. indítványát elutasítja, mire Medvigy semmisségi panaszt terjeszt elő.

Strache főügyész helyettes azután felolvassa a vádiratot. A vádirat rámutat arra, hogy

Hatvany Lajosnak a bécsi, azóta megszűnt Jövő című lapban több cikke jelent meg, melyekben Magyarországól valótlán dolgokat állított.

Felelős kiadó: VARNAY ELEMÉR dr.

Ezeknek a cikkeknek a következő címeik voltak: Magyar levél magyarokhoz, Közbekiáltás, Választon, Méregtől megpukkadtam, Hazám, hazám, Pótfi és Németország. A vádirat szerint ezek a cikkek Magyarország hitelének esorbitását jelentették. Hatvany Lajos ezenkívül elkövette a nemzetgyalázás büntetést is. Azonfelül vétett a magyar nemzet és a magyar állam megbecsülése ellen is. Súlyosbító körülmény Hatvany esetében az, hogy a magyar nemzet mindent megadott neki: nevet, vagyont, rangot, tiszteletet.

Mikor Strache főügyész helyettes befejezte a vádirat felolvasását, Török tanácselnök a jegyzővel felolvastatta az inkriminált cikkeket, melyekben Hatvany a magyar felelős tényezőket, az államformát és a közélet szereplőit durván aposztrofálja. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy megértette-e a vádat, Hatvany alig érthető halk hangon a következőképpen felelt:

„Alázatosan bocsánatot kérek“

Bocsánatot kérek mindazoktól, akiket elvakultságomban megbántottam, és akiknek nemzeti önérzetét megsértettem. Külön kérek bocsánatot a felelős tényezőktől, akik a felelőtlen elemekkel felvették a harcot és a rendet helyreállították.

— Megbánása — szölt közbe Török elnök — javára esik, de azért a cikkek miatt mégis számot kell adnia. Az ügyességen azt állította, hogy a lecsatolt területek magyarságán akart segíteni. Ez nem magyarázza azt, hogy cikkeit miért írta meg ilyen kihívó hangon. Az ügyességen azt is állította, hogy azért használt cikkeiben olyan hangot, hogy az utódállamok kormányai ne tiltsák ki a Jövő című lapot.

Hatvany erre zavartan tiltakozik. Török pedig tovább kérdezi:

— Szóval azt akarta, hogy a lecsatolt területek magyarsága megundorodjék Magyarországtól?

Cikkeiben nincsen egyéb piszkálódásnál és befeketítésnél. Ezzel csak nem akart jóindulatot szerezni az utódállamok magyarságánál Magyarország iránt?

Hatvany erre újra lelkiállapotával és üldözöttségével mentegetőzik.

— Az ilyen üldözöttséget még ki lehet bírni, mondja az elnök.

Hatvany további vallomása során kijelentette, hogy cikkei nem tetszettek sokszor az utódállamok kormányainak sem, mert a lapot melyben ezek megjelentek, egyszer Romániából, egyszer pedig Jugoszláviából tiltották ki hosszabb időre.

— Ön egészen tudatosan — jelenti ki az elnök — az utódállamok szájíze szerint igyekezett írni és irt is.

Hatvany: Alázatosan bocsánatot kérek, elnök ur...

Török: Alázatosan bocsánatot

— Megértettem a vádat, elnök ur. Elismerem, hogy súlyosan hibáztam. A cikkeket én irtam, de nem én tettem közzé, hanem a Jövő szerkesztősége.

— Milyen cél vezette a cikkek megírásánál?

— Ezeket a cikkeket most magam is elítélem, de akkori idegállapotomban nem tudtam programomat határozottan kifejezni, csak ilyen cikkekkkel. Engem az a gondolat vezérelt, hogy a lecsatolt területek magyarságában ápoljam a magyarság iránti szeretetet. Azért irtam a cikkeket, mert rettenetesen elgyötört és üldözött voltam és hazulról tulzott hírek érkeztek. Idegállapotomban néha nem tudtam megkülönböztetni a felelőtlen elemeket a felelős tényezőktől. Ez volt az alaptévedésem. Most kijelentem, hogy a felelős tényezők dolgoztak a legerélyesebben a felelőtlen elemek ellen. Leküzdötték őket és hogy rend van az országban, az az ő érdemük.

kér, de az elnök kérdéseire sohasem felel egyenesen. Gondolta, hogy ezzel a hanggal használni tud?

Hatvany: Legalább százötven cikket irtam száműzetésemben.

Török: Az ön esete nem emigráció. Ön kiszökött az országból.

Hatvany: Kun Béla elől szöktem ki.

Török: Ha az országnak ártani akart, azt kiválóan elérte. Aki az ön cikkeit olvassa, az megutálja Magyarországot.

Hatvany Lajos azután arra hivatkozik, hogy sokszor tartott előadásokat, melyeket örömmel fogadott az utódállamok magyarsága. Az előadások vége az lett, hogy kiltották Csehszlovákiából.

Majd az elnöknek arra a kérdésére, hogy milyen szerepe volt az októberi forradalomban, Hatvany így felel:

— Mint újságíró sodródtam bele. A Nemzeti Tanácsban semmi szerepem nem volt. Belgrádba, amikor az októberi kormány tagjai Franchet d'Espèrayhoz mentek, engem erőszakkal vittek le és ott csak statisztáltam.

Hatvany azután rátér a kommunizmus idejére alatti szerepére és elmondja, hogy a kommunizmus idején mivel használt az országnak.

— A kommunisták propaganda hivatalát — mondotta — az én házámban rendezték be. Egy éjjelen az asztalon különös tervrajzokat találtam, melyeket a feleségem lemásolt. Megmutattam a terveket az ántánt megbízottainak, melyekről kiderült, hogy azok a Dunán elhelyezett aknák tervei voltak. Az ántánt képviselői erre azzal a hivatkozással, hogy a Duna nemzetközi folyó, ráparancsoltak Kun Bélára, hogy az aknákat azonnal szeddse fel. Ez meg is történt. Mikor a

kommunisták elfojtották a Ludovika akadémia növendékeinek ellenforradalmát, Romanelli olasz kapitány kijelentette, hogy a mi érdemünk, hogy a Dunán levő hajók nem robbantak fel.

Az elnök kérdéseire azután kijelenti, hogy csak a Jövő című lapban irt cikkeket, de a Jövő alapításában sem szellemileg, sem anyagilag nem vett részt.

Az elnök kérdésére, hogy alapították a bécsi Jövőt, Hatvany azt válaszolja, hogy Lovász Márton és Garami Ernő és az ő felkérésükre lett a lap munkatársa. Elmondja azután, hogy Megsebzett ország című könyvét azért adta ki, hogy felhívja a világ figyelmét azokra az igazságtalanságokra, amelyek Magyarországon történnek. A könyvről kétszáz külföldi lap emlékezett meg, de tartalma miatt az utódállamokból kiltották. Hatvany azután azt mondja, hogy az utódállamokban azért járt, hogy az ottani állapotokról könyvet írjon miként azt Scotus Viator tette a háború előtt...

Török: Sohasem érzett hálát az országgal szemben, amelyben az ön családjá nagy lett?

Hatvany: Száműzetése alatt szenvedtem a honvágytól. El voltam szakítva családomtól és barátajától.

Török: Az ön szülei derék, becsületes emberek, szintén szenvedtek, mert minden ember szenvedett Magyarországon.

Hatvany, aljas ember lett volna ön, ha a piacon kikürtöli szülői hibáit. Eppenigy nem lett volna szabad kikürtölni hazája hibáit.

Magyarországnak a szenvedések éveit után voltak defektusai, melyeket önök az emigrációban kiszíneztek, aláfestettek, megtoldottak, hazájukat rágalmazták. Ön csak állampolgára, de nem fia volt Magyarországnak.

Hatvany lehajlott fejjel hallgatja és csendesesen mondja, hogy két évig hallgatott, de mikor a pesti lapok bolseviknek és hazaárulónak nevezték, akkor kénytelen volt megszólalni.

Elismeri, hogy mint újságíró súlyosan hibázott és ezért áll a bíróság előtt, hogy a magyar közvélemény önérzetének elégtételt szolgáltasson.

A vádlott kihallgatása után Strache főügyész helyettes mondotta el vádbeszédét, majd a védő beszélt. Éjfél előtt hirdette ki az elnök az ítéletet, amely Hatvany Lajost bűnösnek mondotta ki és hét évi fegyházra, tizenöt ezer pengő pénzbüntetésre, tíz évi hivatalvesztésre, politikai jogainak ugyanennyi időre való felfüggesztésére ítélte. Kötelezte továbbá, hogy félmillió pengőt fizessen az államnak vagyoni elégtétel címen és megtérítse a bűnügyi költségeket. A vizsgálati fogsággal a büntetésből negyven napot kiltöltöttek vett.

Nyomatott a Helicon Bánáti nyomda részvénytársaságnál, Timisoara.